

Türkiye’nin Avrupa Birliği Üyelik Sürecinin Doksanlı Yıllardaki Siyasi Partilerce Ele Alınışı

İsmet Dölek

 <https://orcid.org/0000-0001-7889-3222> | dolekismet1@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Öz

Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulduğu günden itibaren kendisine ilke edindiği muasır medeniyetler seviyesine ulaşma ülküsü, Batı ve Batılı devletlerle olan ilişkilerin şekillendirilmesinde önemli bir etken olmuştur. Bu çalışmada Türkiye’nin, Avrupa’da kurulan topluluklarla olan ilişkilerine genel olarak değinirken, özellikle ilişkilerin üst seviyelere ulaştı doksanlı yıllarda, Türk siyasetinin konuyu ele alışı ve ilişkilerin iç ve dış siyasetteki önemi üzerinde durulmuştur. Günümüzde hâla önemini koruduğunu gördüğümüz Avrupa Birliği-Türkiye ilişkilerinin, günümüzdeki hâlini almasını sağlayan faktörlerin tespiti ile Türk iç ve dış siyasetine vermiş olduğu yön bu çalışma ile gösterilmek istenmiştir. Aynı zamanda bu çalışma ile dönemine ait siyasi ve toplumsal saptamalar yapmakta mümkün olmuştur. Çalışma, Türkiye’nin Batı ile olan ilişkilerine genel bir bakış açısı sunmakla birlikte, özellikle doksanlı yıllarda sık değişen siyasi faktörlerin ve onların yönlendirdiği halk kitlelerinin, Avrupa Birliğine karşı görüş ve tutumlarındaki değişkenliğini göstermeyi amaçlamıştır. Araştırmada, ilgili döneminin meclis zabıt tutanakları ile döneme ait birincil kaynaklar kullanılmıştır. Bunlara ek olarak anketlerden, yazılı ve görüntülü basın araçları ile döneme dair fikir vermesi muhtemel kişilerin hatıratları tetkik edilmiştir. Bu çalışma ile Türkiye Cumhuriyeti’nin, Batı ile olan ilişkilerinde seyretmek istediği temel politika incelenmiş olup, ilerleyen yıllar içerisinde ülkenin başına geçen hükümetlerin “Avrupalılaşıma” politikaları ve konuya bakış açıları tespit edilmiştir. Aynı zamanda doksanlı yıllarla birlikte değişen, yani soğuk savaşın son bulması ile fark gösteren siyasi konjonktürün Avrupa’ya ve Türkiye’ye etkileri incelenmiştir. Bu dönemin ardından Türkiye’nin “tam üyelik” kavramından uzaklaştırılıp, bu ilişkileri ekonomik iş birlikleri üzerinden yönetmek zorunda bırakıldığı anlaşılmıştır. Bunlarla birlikte dönemin siyasi partilerinin Avrupa Birliği hakkındaki programları ve bu kişilerin olumlu ve olumsuz fikirleri çalışma ile ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tarih, Siyasi Tarih, Türkiye, Uluslararası İlişkiler, Avrupa Birliği, İç Politika, Siyasi Partiler.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Türkiye'nin Avrupa Birliği Üyelik Sürecinin Doksanlı Yıllardaki Siyasi Partilerce Ele Alınışı" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	26.07.2023
Kabul Tarihi	09.08.2023
Yayın Tarihi	13.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Tarih, Sosyal ve Davranış Bilimleri, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Araştırma Alanı	Tarih
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/538
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	15. Oturum - 29 Ağustos 2023 Salı 13:00 - 14:10
Telif Hakkı	© 2023 İsmet Dölek. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Dölek, İsmet. "Türkiye'nin Avrupa Birliği Üyelik Sürecinin Doksanlı Yıllardaki Siyasi Partilerce Ele Alınışı". 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 109-112. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Discussing Türkiye's European Union Membership Process in the Nineties By Political Parties

İsmet Dölek

 <https://orcid.org/0000-0001-7889-3222> | dolekismet1@gmail.com
Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Abstract

Since the establishment of the Republic of Türkiye, the aspiration to reach the level of contemporary civilizations has been a guiding principle, shaping its relations with the West and Western states. While discussing Türkiye's overall relations with communities established in Europe, particularly during the prosperous 1990s when relations reached their zenith, Turkish politics' handling of the matter and the significance of these relations in domestic and foreign policy have been emphasized. This study aims to demonstrate the factors that have contributed to the current state of European Union-Türkiye relations, which still maintain their relevance today, and the direction they have imparted to Turkish domestic and foreign policy. Simultaneously, this study has allowed for political and societal observations relevant to that era. By offering a general perspective on Türkiye's relations with the West, the study aims to highlight the fluctuating political factors of the 1990s and the variable attitudes of the populace driven by them towards the European Union. In this research, primary sources from the parliamentary records of the relevant period have been utilized. Additionally, surveys, written and visual media, and memoirs of individuals likely to provide insight into the period have been examined. Through this study, the fundamental policies Türkiye aimed to pursue in its relations with the West have been identified, and the 'Europeanization' policies of subsequent governments over the years and their perspectives on the matter have been determined. Moreover, the impacts of the altered political landscape following the 1990s, characterized by the end of the Cold War, on both Europe and Türkiye have been pinpointed. It has been determined that following this period, Türkiye was distanced from the concept of 'full membership' and coerced to manage these relations through economic collaborations. Alongside these insights, the European Union-related programs of the era's political parties and these individuals' positive and negative opinions have been presented.

Keywords

History, Political History, Türkiye, International Relations, European Union, Domestic Policy, Political Parties.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Discussing Türkiye’s European Union Membership Process in the Nineties By Political Parties” presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2023-07-26
Accepted	2023-08-09
Published	2023-08-13
Category	Art & Humanities, History, Social and Behaviour Sciences, Psychiatry
Research Area	History
Conference	:
Title	The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/538
Location & Date	Online - August 26-31, 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 15 - August 29, 2023, Tuesday 13:00 - 14:10
Copyright	© 2023 İsmet Dölek. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Dölek, İsmet. “Discussing Türkiye’s European Union Membership Process in the Nineties By Political Parties”. <i>The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 109-112. Ankara: Oku Okut Press, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54